

- **Consulta sobre l'abast i el nivell de detall de l'estudi ambiental estratègic del Pla director urbanístic de l'activitat minera al Bages (PDU-AMB)**

El procés de participació que s'inicia té la finalitat de garantir que el document d'abast que emetrà l'òrgan ambiental, integra les consideracions de totes les administracions afectades i públic interessat.

D'acord amb aquest objectiu, el document d'abast ha de determinar el contingut de la informació que cal tenir en compte en l'estudi ambiental estratègic, amb l'amplitud i nivell de detall necessaris, els quals s'han d'establir en funció del tipus i l'escala del PDU, per evitar l'exigència de determinacions pròpies d'altres instruments de major o menor amplitud o detall.

D'altra banda, el document d'abast ha d'establir els principis de sostenibilitat, els objectius ambientals, els criteris i els indicadors que cal aplicar en l'elaboració i l'avaluació del pla.

Des de la recepció d'aquesta consulta s'obre un període d'un mes per tal que opineu sobre l'abast i nivell de detall de l'avaluació ambiental del PDU, considerant per una banda, que aquest és un pla de tipus urbanístic que ha d'esdevenir el marc legal per a les futures actuacions de l'activitat minera al Bages, i per l'altra, que la seva escala és supramunicipal.

Es suggereixen els aspectes següents del document inicial estratègic del PDU:

1. Les actuacions d'altres plans o programes a considerar en el PDU

MONTSALAT

En primer lloc, el PDU de l'activitat minera al Bages s'hauria de preguntar què s'ha acomplert i què no s'ha acomplert i per quines causes d'allò que el vigent PDU del Pla de Bages, vigent des del 2006, estableix per la gestió de residus salins de la mineria del Bages i per la protecció del paisatge.

En segon lloc, el PDU de l'activitat minera al Bages hauria de tenir en compte com a precedents i s'hauria de proposar donar compliment a les dues sentències següents, ambdues ratificades per tribunals superiors i per tant fermes, referides a les qüestions que pretén abordar:

- 731/2013 de la Sala del contenciós del TSJC del 15.10.2013 que retira l'autorització ambiental de l'activitat a Sallent i Balsareny. Actualment l'activitat segueix en la il·legalitat, sense cap autorització que l'empari.
- 242/2014 del Jutjat Penal nr.1 de Manresa del 18.12.2014 que condemna Iberpotash pel delictes ecològic de salinització de les aigües per salmorres descontrolades de les seves instal·lacions a Súrria i a Sallent. Actualment tots els llocs denunciats i condemnats per surgències salines d'origen miner continuen salinitzats.

I en tercer lloc, un PDU no es pot supeditar a acords previs entre l'administració i particulars interessats. Per tant, demanem que es retiri el conveni Generalitat-Iberpotash del 13.11.2015 del PDU de l'activitat minera al Bages.

2. Els aspectes rellevants i la problemàtica ambiental relacionada amb l'objecte del pla al seu àmbit d'actuació i d'influència

MONTSALAT

Entenem molt rellevants els aspectes ambientals següents:

a) Aigua:

- Salinització de rieres a l'entorn dels runams i dels pous associats als seus nivells freàtics. És el cas de les rieres de Soldevila, Riudor i Bellver.
- Salt de salinitat de 50 a 300-400 mg Cl/L a l'aigua del riu Cardener al seu pas per Súrria, i de 50 a 200-250 mg Cl/L a la del Llobregat a Sallent.
- Pèrdua de recursos d'aigua per a les poblacions veïnes dels runams a causa de la salinització.
- Dificultats afegides al subministrament i potabilització de l'aigua
- Encariment dels costos de potabilització que es traspassen al consumidor

- Desavantatge competitiu per a les indústries instal·lades en poblacions i polígons subministrats amb aigua amb salinitat elevada extreta del Cardoner o del Llobregat avall de la mineria, sovint al límit de la potabilitat. (ex. Castellgalí, Sant Vicenç de Castellet, Olesa de Montserrat, Terrassa...)
- Accidents amb el col·lector de salmorres que ocasionen fuita de salmorra, mortaldat de la vegetació i contaminació del sòl.
- b) Paisatge:
 - Artificialització del paisatge per la presència estrident dels runams salins sense restaurar.
 - Depreciació dels terrenys propers a instal·lacions mineres.
 - Afectació directa a la qualitat de vida als llocs més propers com els veïnats de Cerarols a Súria i la Botjosa a Sallent

3. Els objectius ambientals en els quals s'ha de basar l'avaluació ambiental

MONTSALAT

- Correcció de l'afectació a les aigües
- Correcció de l'afectació al paisatge
- Reducció de la generació de residus

4. Els indicadors per avaluar el grau de compliment dels objectius ambientals

MONTSALAT

- Valors de salinitat a la xarxa d'aigües fluvials, en particular al Cardener avall de Súria (ex. Antius) oi al Llobregat avall de Sallent (ex. El Pont de Vilomara)
- Cabals i salinitat a les rieres actualment afectades per salinització d'origen miner
- Nivell de salinització a les aigües subterrànies segons dades de pous piezomètrics.
- Projecció del volum de residus salins acumulats quantificat en base a dades reals, no especulacions ni falses il·lusions

5. Les alternatives analitzades i la seva avaluació

MONTSALAT

D'entre les possibilitats de gestió dels residus per seguir amb l'extracció a Sallent que enumera el PDU, no són ambientalment acceptables les opcions "núm.2 - dipositar la sal al Cogulló" i "núm.3 - dipositar els materials a la Botjosa", per la falta explícita de permisos i per la ben sabuda afectació a les aigües. Totes les altres possibilitats poden ser ambientalment acceptables; d'entre elles la més favorable és, sens dubte, la "núm.11 - back filling".

6. Les propostes del PDU per a assolir els objectius ambientals proposats en el document inicial estratègic (vegeu la taula següent) o bé correccions dels mateixos objectius ambientals o dels criteris ambientals subsegüents, o fins i tot objectius i/o criteris ambientals proposats de bell nou.

OBJECTIUS AMBIENTALS	Opineu sobre les propostes del Pla per assolir l'objectiu. MONTSALAT	Suggeriu propostes per millorar en l'assoliment de l'objectiu, o un objectiu i/o criteri nou. MONTSALAT
Garantir una ordenació eficient, quant a funcionalitat, consum de recursos i adaptades a les característiques ambientals del sector i del seu entorn.	Existeixen i creixen encara més grans runams de residus salins a Súria i a Sallent. La mesura més promoguda per l'empresa i recollida pel PDU per desfer-se d'aquests residus és la instal·lació de plantes de sal vacuum per transformar sal residual en sal pura amb major possibilitat de comercialització. El PDU preveu 4 plantes de sal vacuum, però totes 4 a Súria, amb la conseqüència que no s'aborda la solució als residus de Sallent.	D'entre les 4 plantes de sal vacuum que es preveuen, suggerim la instal·lació de 2 a Súria, la 1ª ja construïda i la 2ª planejada, i 2 a Sallent, les hipotètiques 3ª i 4ª.
Afavorir una mobilitat sostenible o logística industrial.	Les alternatives 2, 3 i 4 per la ubicació de les 4 plantes de sal vacuum pels termes municipals de Súria i Callús, fora de l'àmbit actual de les instal·lacions d'ICL Iberia a Súria, s'allunyen del lloc de generació d'aquests residus, del dipòsit on s'acumulen i de la via dels FGC de sortida del producte comercialitzat. Per tant, les alternatives 2, 3 i 4 van totes en contra de la logística industrial. Només l'alternativa 1, l'extensió en continuïtat per la 2ª planta de sal vacuum a Súria, compleix el criteri d'afavorir la mobilitat sostenible i la logística industrial.	En ambdues localitats les plants de sal vacuum haurien de situar-se preferiblement annexes a les actuals plantes de tractament del mineral per flotació, amb els objectius logístics de disposar de la sal residual dels runams i de la sortida per ferrocarril a l'abast. D'entre les alternatives d'emplaçament proposades al PDU, compleix aquests requisits l'alternativa 1 de Súria. S'argumenta al PDU que l'alternativa 1 sembla tenir un cost més alt d'emplaçament, a canvi tindria clarament un cost menor de funcionament per ser en conjunt una instal·lació més compacta. Caldria que el PDU establís l'emplaçament per les hipotètiques plantes 3ª i 4ª a Sallent.
Adoptar un model energèticament eficient i amb reducció d'emissions de GEH, i mesures d'adaptació.	La dispersió pels termes municipals de Súria i Callús de les 4 plantes de sal vacuum que les alternatives 2, 3 i 4 proposen obligaria a moure milions de tones de material en distàncies més llargues i a disposar d'una xarxa complexa d'instal·lacions de càrrega i descàrrega.	
Prevenir el risc d'inundació, evitant l'afectació a béns i persones.		
Protegir les masses d'aigua i els espais fluvials.	El PDU no formula propostes específiques per protegir les masses d'aigua, malgrat que és públic, notori, històricament sabut, científicament comprovat i judicialment sentenciat que els runams salins al descobert salinitzen aigües superficials -algunes captades i conduïdes al col·lector de salmorres- i subterrànies.	Aturar els abocaments de residus salins sobre els actuals runams del Cogulló i del Fusteret que no estan assentats sobre terreny impermeabilitzat.
Preservar i millorar la qualitat de l'aigua.	El riu Cardener pateix un sobtat increment de salinitat de 50 a 300-400 mg Cl/L al passar enfront del runam del Fusteret a Súria. El riu Llobregat augmenta de 50 a 200-250 mg Cl/L la salinitat al passat per Sallent. L'increment tan alt i sobtat de la salinitat en ambdós rius és causat majoritàriament per la salmorra generada pels runams i que les rases perimetrals no intercepten perquè circula subterràniament. Salmorres descontrolades dels runams salinitzen més intensament les rieres de Soldevila (Sallent), Bellver (Callús-Sant	Impermeabilitzar tota la superfície dels runams salins per evitar l'entrada d'aigua per la pluja i per la higroscopicitat de la sal. Cal considerar diferents tecnologies d'impermeabilització, com la de làmines de polietilè utilitzada en la restauració del runam de Vilafruns i la de poliuretà projectat que s'adapta i s'adhereix a les superfícies salines. Realitzar les captacions de surgències salines d'origen miner compromeses des de fa molts anys, començant per les múltiples surgències salades que afecten la riera de Soldevila (Santpedor), la surgència més amunt de la caseta de Llussà que salinitza el

	<p>Joan de Vilatorrada) i Riudor (Santpedor-Sant Fruitós de Bages). Cal afegir els nivells freàtics d'aquestes rieres, els pous de les quals han quedat igualment inutilitzats per la salinitat excessiva de l'aigua.</p> <p>Els accidents i les avaries freqüents amb fuita de salmorra del col·lector ocasionen clapes de mortaldat als espais fluvials.</p>	<p>Riudor (Santpedor) i la de can Filosa que salinitza la riera de Bellver (Callús).</p> <p>Incorporar a la llista de urgències compromeses aquelles que s'han conegut més tard, com la situada al marge dret del Llobregat a Sallent, sota can Carrera.</p> <p>Realitzar un nou col·lector de salmorres en els trams Cardona-Castellgalí i Balsareny-Castellgalí-Abrera que substitueixi l'actual envellit.</p>
Garantir la disponibilitat de l'aigua i fomentar-ne l'estalvi i la reutilització.	<p>El PDU incorpora, sense qüestionar, el conveni entre el dpt d'Economia i Empresa, el dpt de Territori i Sostenibilitat i l'empresa ICL Iberia del 13.11.2015, realitzat i signat al marge de tota participació. Aquest conveni proposa la dilució dels residus salins acumulats a Sallent amb aigua de Llobregat i enviar-los al mar mitjançant un hipotètic nou i gran col·lector durant els propers 50 anys. La proposta és un immens malbaratament d'aigua dolça de la conca ja deficitària del Llobregat que rep el transvasament d'aigua veritablement dolça del Ter. L'acceptació del conveni és contrària a l'objectiu de fomentar la disponibilitat i el bon ús de l'aigua.</p>	<p>Impermeabilitzar els runams salins actuals per evitar que malmetin l'aigua.</p>
Fomentar l'estalvi i la reutilització de l'aigua en els processos industrials.		<p>En cas que se seguís endavant amb el projecte de diluir i enviar al mar els residus acumulats al runam del Cogulló, que el cabal d'aigua s'obtingui de la sortida de la depuradora del Prat i es bombi fins a la planta de dilució dels residus a Sallent a través d'una instal·lació de pujada, paral·lela a la de baixada. D'aquesta manera no s'afectaria al cabal del riu Llobregat. L'hipotètic nou col·lector de baixada de salmorra hauria d'incorporar minicentrals hidroelèctriques generadores d'electricitat que, en part, compensin la despesa energètica de bombar l'aigua dolça de pujada.</p>
Mantenir la població exposada a nivells acústics permesos per la legislació.		
Limitar la generació de necessitats d'enllumenat exterior (públic i privat) i evitar-ne els fluxos hemisferi superior, la intrusió lluminosa i l'impacte negatiu sobre els organismes vius.		
Regular la implantació de les instal·lacions de radiocomunicació i de	<p>Les plantes de sal vacuum tenen una gran despesa energètica. La dispersió pels termes municipals de Súria i Callús de les 4 plantes de sal vacuum que les alternatives 2, 3 i 4 proposen</p>	<p>Concentració de les plantes de sal vacuum en les actuals instal·lacions de tractament del mineral de Súria i de Sallent. (vegeu l'objectiu "afavorir una mobilitat sostenible o logística</p>

<p>transport d'energia elèctrica, per tal de minimitzar els seus efectes sobre els éssers vius i el paisatge.</p>	<p>requeriria línies elèctriques addicionals a la nova línia de 110 kV instal·lada recentment al servei de la 1ª planta de sal vacuum de Súria.</p>	<p>industrial")</p>
<p>Prevenir i corregir les immissions i les fonts contaminants tenint en compte la vulnerabilitat i capacitat del territori.</p>		
<p>Implantar les instal·lacions de gestió adequada dels residus generats per l'activitat.</p>	<p>Existeixen i creixen encara més grans runams de residus salins a Súria i a Sallent. La mesura més promoguda per l'empresa i recollida pel PDU per desfer-se d'aquests residus és la instal·lació de plantes de sal vacuum per transformar sal residual en sal pura amb major possibilitat de comercialització. El PDU preveu 4 plantes de sal vacuum, però totes 4 a Súria, amb la conseqüència que no s'aborda la solució als residus de Sallent.</p> <p>Sota qualsevol de les hipòtesis i projeccions, la sal comuna acumulada als runams durarà per ser explotada més que l'extracció de potassa. A més, cal tenir en compte que la formació geològica Cardona és molt més rica en sal comuna que en sal potàssica, de manera que, esgotada la potassa, es pot seguir explotant sal comuna, tal com s'esdevé a Cardona. Per tant, l'obtenció de sal pura mitjançant les plantes de sal vacuum és una activitat econòmica que pot allargar-se moltíssim més que la mineria de potassa.</p>	<p>Aturar els abocaments de residus salins sobre els actuals runams del Cogulló i del Fusteret que no estan assentats sobre terreny impermeabilitzat.</p> <p>Impermeabilitzar tota la superfície dels runams salins per evitar l'entrada d'aigua per la pluja i per la higroscopicitat de la sal. Cal considerar diferents tecnologies d'impermeabilització, com la de làmines de polietilè utilitzada en la restauració del runam de Vilafruns i la de poliuretà projectat que s'adapta i s'adhereix a les superfícies salines.</p> <p>Treballar molt més intensament l'opció minera de <i>back filling</i>, és a dir, del retorn a l'interior de la mina dels residus generats.</p> <p>Permetre únicament l'abocament en condicions que garanteixin el control absolut dels lixiviats de salmorra, d'acord amb la legislació.</p> <p>Permetre únicament l'abocament després d'haver acreditat programes de restauració factibles en termini breu i amb la garantia financera adequada, d'acord amb la legislació.</p> <p>Repartir les plantes de sal vacuum entre Súria i Sallent, els emplaçaments dels runams. (vegeu l'objectiu "ordenació eficient")</p>
<p>Promoure en les instal·lacions la previsió d'espais que facilitin la recollida selectiva dels residus i, en general, les operacions de gestió.</p>		

Ordenar el desenvolupament de l'activitat constructiva amb l'objectiu de minimitzar els impactes associats als materials utilitzats i fomentar-ne la durabilitat, la reutilització i el reciclatge.		
Preservar els espais naturals de major valor en les noves implantacions, i garantir la seva funcionalitat.	L'alternativa nr.2 per la instal·lació de la 2ª planta de sal vacuum deixa el bosc de ribera del Pla de Reguant, el més extens de la conca del Llobregat-Cardener, entre les instal·lacions mineres del Fusteret i aquesta 2ª planta de sal vacuum. Pel Pla de Reguant travessaria la sal residual camí de la 2ª planta de sal vacuum. La ubicació de la 2ª planta de sal vacuum és contrària a l'interès de preservar la tranquil·litat aquest espai natural.	Desestimar les alternatives nr. 2, 3 i 4 per la instal·lació de plantes de sal vacuum.
Establir com element bàsic i vertebrador un sistema d'espais lliures físicament continu i connectat a les xarxes urbanes i territorials.	Els rius amb els seus boscos de ribera són connectors principals de natura.	
Fomentar la naturalització dels espais lliures i de límit de les noves implantacions industrials.		
Preservar i millorar els valors paisatgístics existents d'interès, el patrimoni cultural i els valors identitaris.	El jaciment arqueològic del poblat ibèric del Cogulló ha quedat arraconat per la immensa muntanya de residus salins del Cogulló. El seu accés és tallat per ICL Iberia.	Obrir l'accés al poblat ibèric del Cogulló, que existia milers d'anys abans que l'abocador de residus d'ICL Iberia.
Establir l'ordenació a partir d'estratègies d'integració paisatgística, atenent a la singularitat i la fragilitat de l'àmbit.	El runam salí del Cogulló de Sallent és probablement la més gran estridència al paisatge de Catalunya. El PDU no només no aborda com solucionar-ho, sinó que, a l'acceptar els plans d'ICL Iberia d'abocar com a mínim durant els propers 15 anys al runam del Fusteret, assegura que el runam del Fusteret prendrà unes proporcions tan colossals com les del Cogulló.	Vegeu l'apartat "Implantar les instal·lacions de gestió adequada dels residus generats per l'activitat"
Tenir cura de la qualitat paisatgística de les noves implantacions industrials.		
Tenir cura de la qualitat paisatgística de l'edificació.		

